

ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКІ НАУКОВІ СТУДІЇ

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**VIII Всеукраїнська
конференція здобувачів вищої освіти і молодих
учених**

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»

*Кафедра філософських і соціологічних студій та
соціокультурних практик*

Співорганізатори:

Південно-Українське відділення
Соціологічної асоціації України
Національний університет «Одеська політехніка»
Національний університет «Чернігівська політехніка»
Національний технічний університет
«Дніпровська політехніка»
Міжнародний університет

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

**VIII Всеукраїнська конференція здобувачів
вищої освіти і молодих учених
«ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКІ
НАУКОВІ СТУДІЇ»
(17-19 листопада 2025 року)**

Одеса, 2025

УДК 001.895:005.8(082)
ББК 60я431

*Рекомендовано до друку Вченою радою Університету Ушинського
протокол № 7 від 09 грудня 2025 року*

Південноукраїнські наукові студії: збірник матеріалів VIII Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених (Одеса, 17–19 листопада 2025 р.) / ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кафедра філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик; Південно-Українське відділення Соціологічної асоціації України, Нац. ун-т «Одеська політехніка», Нац. ун-т «Чернігівська політехніка», НТУ «Дніпровська політехніка», Міжнародний університет; відп. ред. та укладач: Петінова О. Б. Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2025. 336 с.

Рецензенти:

кандидатка філософських наук, доцентка, доцентка кафедри філософії, історії та політології
Національного університету «Одеська політехніка» *Наталія РИБКА*

кандидатка політичних наук, доцентка, доцентка кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін Міжнародного університету *Юлія МЕЛЬНИК*

У Збірнику матеріалів VIII Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Південноукраїнські наукові студії» представлено напрацювання учасників із різних регіонів України, об'єднаних спільною метою – осмислення сучасних наукових викликів та пошук інноваційних рішень у міждисциплінарному просторі. Конференція організована Державним закладом «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» за участю кафедри філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик, у співпраці з Південно-Українським відділенням Соціологічної асоціації України та провідними університетами країни – ЗВО-партнерами.

Матеріали збірника охоплюють широке коло тем, що відповідають актуальним потребам сучасного суспільства й науки. Серед них: трансформації українського соціуму, культурні та історичні процеси в контексті суспільно-політичних змін, філологічні студії в умовах цифровізації, розвиток креативних індустрій, філософія бізнесу та етичні виміри інновацій, екологічна філософія й концепції сталого розвитку, сучасні підходи до філософії здоров'я, інновації в освіті, проблеми політики та суспільного розвитку, а також виклики, пов'язані з критичним мисленням і логічною культурою XXI століття.

Збірник відображає високий рівень наукових досліджень молодих учених, сприяє розвитку міжвузівської наукової співпраці та формує простір для конструктивного діалогу між представниками різних освітніх і наукових галузей. Матеріали конференції можуть бути корисними для дослідників, викладачів, здобувачів освіти, а також фахівців, що працюють у сфері соціальних, гуманітарних та освітніх наук.

Матеріали подано в авторській редакції. За зміст та достовірність наведених фактів, цитат і даних відповідальність несуть автори.

© ДЗ «ПНПУ імені К. Д. Ушинського», 2025

© Авторів матеріалів, 2025

Гоцуляк Віолета

ГЕЙМІФІКАЦІЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ (ІГРОВІ МЕТОДИКИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК КОНСУЛЬТУВАННЯ).....	257
---	-----

Коба Олег

АВТОРСЬКА ШКОЛА В УКРАЇНІ (НА ОСНОВІ РЕАЛЬНИХ ДОСЛІЖЕНЬ).....	259
--	-----

Балан Денис

ОСОБЛИВОСТІ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТРЕНЕРА З ФУТБОЛУ В КОНТЕКСТІ ІННОВАЦІЙНИХ ОСВІТНІХ СТРАТЕГІЙ.....	264
--	-----

***СЕКЦІЯ № 9. ПОЛІТИКА І СУСПІЛЬСТВО: УКРАЇНСЬКИЙ ТА
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД***

Озернюк Ганна

РОЛЬ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ У ФОРМУВАННІ ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНОЇ СТРАТЕГІЇ АФРИКАНСЬКИХ ДЕРЖАВ.....	268
--	-----

Мельник Юлія

ТРАНСФОРМАЦІЯ ПОЛІТИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В УМОВАХ ДЕМОКРАТИЧНОГО ТРАНЗИТУ.....	271
--	-----

Ярова Ліліана, Куртіков Михайло

ТЕХНОЛОГІЇ ЛОБІЮВАННЯ У КІБЕРПРОСТОРІ: ВІД МЕДІА- СКАНДАЛІВ ДО «РЕЄСТРУ ПРОЗОРОСТІ»	274
--	-----

Ковра Катерина

КУЛЬТУРНА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ: ЗА ЧИ ПРОТИ МЕЦЕНАТСТВА.....	278
---	-----

Шкребій Катерина

ІНТЕГРАЦІЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ОСВІТИ ТА ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ ЗРІЛОЇ ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СУСПІЛЬСТВА.....	280
---	-----

4. Українські благодійники та меценати XIX–XX століття. *Щедрий вівторок*. URL: <https://givingtuesday.ua/statti/ukrayinski-blagodijnyky-ta-meczenaty-xix-xx-stolittya/> (дата звернення: 30.10.2025).

ШКРЕБІЙ КАТЕРИНА

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальність 052 Політологія, Навчально-науковий інститут психології та суспільних наук
Науковий керівник: **ГЕДІКОВА НАТАЛЯ**,
докторка політичних наук, професорка кафедри політичних наук і права
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

ІНТЕГРАЦІЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ОСВІТИ ТА ПАТРІОТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ЯК ОСНОВА РОЗВИТКУ ЗРІЛОЇ ПОЛІТИЧНОЇ КУЛЬТУРИ СУСПІЛЬСТВА

Сучасна українська держава переживає період активної переоцінки цінностей, що безпосередньо впливає на формування політичної культури громадян. В умовах воєнного стану, глобальної нестабільності та інформаційної війни особливої ваги набуває питання поєднання громадянської освіти з патріотичним вихованням. Саме інтеграція цих двох напрямів сприяє розвитку зрілої політичної культури, яка базується на поєднанні національної самосвідомості, демократичних принципів і соціальної відповідальності.

Громадянська освіта є одним із головних інструментів побудови демократичного суспільства, оскільки формує розуміння цінностей свободи, справедливості, солідарності, верховенства права та людської гідності. Вона розвиває критичне мислення, уміння аналізувати суспільно-політичні процеси, сприяє усвідомленню ролі кожного індивіда у зміцненні державності. За спостереженнями вітчизняних освітніх аналітиків, громадянська освіта є не лише частиною навчальної програми, а культурним і соціальним процесом, який забезпечує взаємодію знання, відповідальності та активної участі у житті громади [2, с. 8].

Водночас патріотичне виховання доповнює цей процес морально-емоційним компонентом. Воно виховує почуття належності до національної спільноти, гордості за країну, готовності діяти на її благо та захищати її інтереси. Справжній патріотизм, у сучасному розумінні, не зводиться до гасел і декларацій – це форма громадянської відповідальності, що поєднує любов до Батьківщини з повагою до інших народів і культур.

В Україні поняття патріотичного виховання поступово трансформується – від традиційного уявлення про «виховання любові до Батьківщини» до

інтегрованої концепції, яка охоплює моральні, політичні, правові, культурні та інформаційні аспекти. Державні програми останніх років у цій сфері все більше орієнтовані на розвиток громадянських компетентностей, таких як соціальна активність, відповідальність, повага до законів, участь у волонтерських і громадських ініціативах [3, с. 34]. Це свідчить про системний перехід від декларативного патріотизму до діяльнісного, який передбачає реальну участь громадян у суспільних змінах.

Інтеграція громадянської освіти та патріотичного виховання має глибоке методологічне підґрунтя. Обидва напрями ґрунтуються на принципі соціалізації особистості через освіту та культурні практики. Громадянська освіта формує раціонально-ціннісний вимір політичної культури, тоді як патріотичне виховання наповнює його емоційно-моральним змістом. Поєднання цих аспектів створює умови для цілісного формування громадянина, який не лише розуміє демократичні принципи, а й внутрішньо сприймає їх як особисті переконання.

Педагогічна практика засвідчує, що ефективне формування громадянської ідентичності молоді можливе лише за умови системної взаємодії освітнього середовища, виховних практик і соціальної активності [3, с.18]. Це означає, що громадянська освіта має виходити за межі формального навчання і стати частиною повсякденного досвіду учасників освітнього процесу. Для цього важливими є такі інструменти, як студентське самоврядування, молодіжні ради, проєктна діяльність, участь у волонтерських ініціативах. Саме через практику демократії формується усвідомлений патріотизм – не як емоція, а як життєва позиція.

Важливу роль у цьому процесі відіграє інформаційний простір. У сучасному цифровому суспільстві, де формування поглядів часто відбувається через соціальні мережі, надзвичайно важливо забезпечити медіаграмотність молоді. Громадянська освіта має навчити критично сприймати інформацію, відрізняти правду від маніпуляції, що є ключовим чинником політичної стійкості. Патріотичне виховання, у свою чергу, може протидіяти інформаційним атакам через формування позитивної національної ідентичності, поваги до власної культури й історії.

У період воєнних випробувань інтеграція громадянської освіти та патріотичного виховання набуває безпосереднього державотворчого значення. Освітні експерти наголошують, що громадянські компетентності виступають засобом підтримки соціальної стійкості суспільства, а поєднання патріотичних і демократичних цінностей стає фундаментом виживання держави в умовах агресії [1, с. 19]. Цей досвід підтверджує: освіта – це не лише галузь знань, а й фактор національної безпеки, адже саме вона формує покоління, здатне захищати державу не тільки зброєю, а й інтелектом, переконаннями, активною позицією.

Інтеграція громадянської освіти з патріотичним вихованням сприяє створенню нової педагогічної парадигми, у якій освіта розглядається як простір формування громадянської зрілості. Замість одностороннього впливу на учня чи студента акцент робиться на співтворчості, співучасті, партнерстві між педагогами, громадськими організаціями, місцевими громадами. Саме така модель освіти сприяє становленню активного громадянства, яке є невід'ємною рисою демократичного суспільства.

Отже, інтеграція громадянської освіти та патріотичного виховання є не лише педагогічним або виховним завданням, а стратегічною передумовою формування політичної культури зрілої демократії. Вона створює підґрунтя для консолідації українського суспільства, відновлення довіри до державних інститутів, посилення національної ідентичності та європейського вектору розвитку. Для України сьогодні це не абстрактна ідея, а практична потреба, від реалізації якої залежить стійкість держави й єдність нації.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Davydenko, O. (2024). Civic competences as a tool for building a democratic society in Ukraine. *Dnipro Academy of Continuing Education Herald. Series: Philosophy, Pedagogy*, 2(2), 116-124.
2. Демчук Т. М. Громадянська освіта: міждисциплінарність у становленні політичної культури України. *Empirio: гуманітарні науки –2024. № 4. С. 5–13.*
3. Бевз Т. А. Національно-патріотичне виховання в Україні: нормативно-правові основи. *Наукові записки Інституту державного управління. 2023. № 78. С. 33–41.*

СЕМЕНОВ ЄВГЕНІЙ

здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти, спеціальність 052 Політологія, Навчально-науковий інститут психології та суспільних наук
Науковий керівник: **НАУМКІНА СВІТЛАНА**, докторка політичних наук,
професорка, завідувачка кафедри політичних наук і права
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

ПОПУЛІСТСЬКА РИТОРИКА ОБІЦЯНОК: МЕХАНІЗМИ ВПЛИВУ НА СТАБІЛЬНІСТЬ ДЕМОКРАТИЧНИХ ІНСТИТУТІВ

Популістська риторика обіцянок сьогодні виступає одним із складних викликів для функціонування демократичних інститутів. В умовах зростаючої нестабільності та загостренням суспільно-політичних криз популізм набирає ваги як стиль політичної комунікації, що апелює до «народу» проти «еліти» і будує політичні обіцянки як символи змін і відновлення довіри. Українська

Наукове видання

Південноукраїнські наукові студії: збірник матеріалів VIII Всеукраїнської конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених (Одеса, 17–19 листопада 2025 р.) / ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», кафедра філософських і соціологічних студій та соціокультурних практик; Південно-Українське відділення Соціологічної асоціації України, Нац. ун-т «Одеська політехніка», Нац. ун-т «Чернігівська політехніка», НТУ «Дніпровська політехніка», Міжнародний університет; відп. ред. та укладач: Петінова О. Б. Одеса: ПНПУ імені К. Д. Ушинського, 2025. 336 с.